

Deutsch - Türkische Nachkriegsgeschichte

Savaş sonrası Türk - Alman tarihi kronolojisi

nach 1945 sonrası Ende des Zweiten Weltkrieges. US-Außenminister Marshall ruft ein Hilfsprogramm für die europäischen Länder ins Leben. Mit Hilfe des „Marshall-Plan“ beginnt der Wiederaufbau.

İkinci Dünya Savaşı sona erdi. ABD dışişleri bakanı Marshall'ın girişimiyle, Avrupa ülkeleri için bir yardım programı yaşama geçirildi. „Marshall-Yardıımı“ ile savaş sonrası yeniden yapılanma başladı.

1949 Gründung der Bundesrepublik Deutschland.
Federal Almanya Cumhuriyeti kuruldu.

1950 Die wirtschaftliche Krise erreicht in West-Berlin nach Ende der Blockade ihren Höhepunkt. 40% der Bevölkerung sind arbeitslos.

In der Türkei wird die Republikanische Volkspartei (CHP) abgewählt. Unter der Regierung Adnan Menderes von der Demokratischen Partei kommt es zu ersten Änderungen gegenüber der Politik Atatürks und einer außenpolitischen Orientierung an den USA. Die Förderung der Mechanisierung und einer rasch anwachsenden Landflucht.

50er

Berlin Ablukası bittiğinde, kentteki ekonomik kriz doruğa ulaşmış bulunuyordu. İşsizlik oranı yüzde 40'a varmıştı.

Türkiye'deki seçimlerde Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) parlamento çoğunluğunu yitirdi. Adnan Menderes'in başında bulunduğu Demokrat Parti hükümeti, Atatürk'ün politikasından ilk ödümleri veriyor ve dış politikada ABD odaklı bir çizgi izlemeye başlıyordu. Tarım sektöründe makina kullanımının teşviki, küçük çiftçilerin yoksullaşmasına ve kırsaldan kentlere göçün çığ gibi büyümesine yol açıyordu.

1954 Adnan Menderes, Premierminister der Türkei, besucht die Bundesrepublik. Ziel ist die Intensivierung der bilateralen Wirtschaftsbeziehungen.

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Adnan Menderes Federal Almanya'yı ziyaret etti. Ziyaretin amacı, ikili ekonomik ilişkilerin geliştirilmesiydi.

1955 Das deutsch-türkische Wirtschaftsabkommen und das deutsch-türkische Kulturabkommen werden in Ankara unterzeichnet. Die deutsche Wirtschaft expandiert erstmals seit Ende des Zweiten Weltkrieges herrscht in Westdeutschland Arbeitskräftemangel. Das erste Anwerbeabkommen mit Italien wird geschlossen. In Berlin gibt es noch Arbeitslosigkeit.

Ankara'da Türkiye ile Almanya arasında ekonomik ve kültürel alanda ikili antlaşmalar imzalandı. Alman ekonomisindeki gelişme bütün hızıyla sürerken, Batı Almanya'da savaşın bitiminden beri ilk kez iş gücü açığı ortaya çıkmıştı. İlk olarak İtalya ile sözleşmeli işçi antlaşması imzalandı. Berlin'de ise hala işsizlik hüküm sürmekteydi.

1958 Gründung der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft (EWG) mit den Mitgliedsstaaten Belgien, Bundesrepublik Deutschland, Frankreich, Italien, Luxemburg, Niederlande.

Belçika, Federal Almanya, Fransa, İtalya, Luxemburg ve Hollanda'nın katılımıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) kuruldu.

1960 Militärintervention und Absetzung der Regierung Menderes in der Türkei. In Berlin ist erstmals Vollbeschäftigung erreicht, das „Wirtschaftswunder“ kommt verspätet in Berlin an.

Türkiye'deki askeri darbeye Menderes Hükümeti devrildi.
Berlin'de ilk kez işsiz kalmadı. Almanya'daki ekonomik mucize, geç de olsa Berlin'e ulaşmıştı.

24.6.1961 Die erste Gruppe von 93 türkischen Arbeitnehmern kommt nach Deutschland.

93 kişiden oluşan ilk Türk işçi kafilesi Almanya'ya geldi.

13.8.1961 Bau der Berliner Mauer.

Berlin Duvarı inşaa edildi.

30.10.1961 Anwerbevereinbarung zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Türkei. In Istanbul wird eine Zentrale Verbindungsstelle der Bundesanstalt für Arbeit eingerichtet. Junge gesunden Männern und Frauen wird ein einjähriger Arbeitsvertrag mit Garantie auf tarifliche Mindestlohn und Anrecht auf eine Schlafstelle angeboten. Ende 1961 arbeiten 7.000 Türken aus der Türkei in der Bundesrepublik.

Federal Almanya ve Türkiye arasında sözleşmeli işçi antlaşması imzalandı. İstanbul'da Alman Federal İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun bir irtibat bürosu açıldı. Genç ve sağlıklı olmak koşuluyla erkek ve kadın isteklilere bir sene süreyle sınırlı iş akitleri sunuluyor ve kendilerine toplu sözleşmelerle belirlenen asgari ücretin ödeneceği ve yatacak bir yer sağlanacağı güvencesi veriliyordu. 1961 yılının sonunda Federal almanya'da 7.000 Türk çalışmaktaydı.

1962 Ab 1962 entstehen türkische Organisationen in der Bundesrepublik, anfangs hauptsächlich Organisationen von türkischen Student/innen und Arbeiter/innen.

1962 yılından itibaren Federal Almanya'da Türkiyeli örgütler oluşmaya başladı. Başlangıçta bunların çoğu, öğrencilerin ve işçilerin örgütlendiği kuruluşlardı.

1964 Die Bundesrepublik und die Türkei schließen ein Sozialversicherungsabkommen. Das Assoziierungsabkommen zwischen EWG und der Türkei trifft in Kraft.

Federal Almanya ile Türkiye arasında Sosyal Sigorta Antlaşması imzalandı.
AET ile Türkiye arasındaki Ortaklık Antlaşması yürürlüğe girdi.

1965 Das erste bundesdeutsche Ausländergesetz wird verabschiedet. Es löst die noch aus dem nationalsozialistischen Deutschland stammende Ausländerpolizeiverordnung ab.

Federal Almanya'nın ilk Yabancılar Yasası yürürlüğe girdi, "Yabancılarla ilgili Polis Yönetmeliği" yürürlükten kaldırıldı.

Mai Der türkische Premierminister Süleyman Demirel besucht die Bundesrepublik.
Mayıs

1967 Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Süleyman Demirel Federal Almanya'yı ziyaret etti.

12.3.1971 Das türkische Militär zwingt die Regierung Demirel zum Rücktritt. Die ersten „politischen Migranten“ kommen nach Deutschland.

Ordu, Demirel hükümetini istifaya zorladı. Türkiye'den Almanya'ya ilk kez "politik göçmenler" gelmeye başladı.

21.7.1972 Der 500.000ste „Gastarbeiter“, der durch die Deutsche Verbindungsstelle in Istanbul angeworben wurde, trifft in München an.

İstanbul'daki irtibat bürosu kanalıyla Almanya'ya gönderilen beşyüzbininci "misafir işçi" Münih'e ulaştı.

23.11.1973 Die Bundesregierung beschließt einen Anwerbestopp für ausländische Arbeitskräfte. Familienzusammenführung und Eheschließung bleiben für Türk/innen die einzigen Möglichkeiten, in die Bundesrepublik einzuwandern.

Federal hükümet, sözleşmeli yabancı işçi uygulamasını sona erdirdi. Almanya'ya göç edebilmek için yalnızca aile birleşimi ve evlilik yolları açık kalmıştı.

13.11.1974 Die „Stichtagsregelung“ tritt in Kraft. Alle nach dem 30.11.1974 zugezogenen Familienangehörigen erhalten in der Bundesrepublik keine Arbeitserlaubnis mehr.

"Tarih sınırı uygulaması" yürürlüğe girdi. Bu uygulamayla, 30.11.1974 tarihinden sonra Almanya'ya gelen aile fertlerine çalışma izni verilmeyecekti.

1.1.1975 Neuregelung des Kindergelds. Für ihre im Ausland lebenden Kinder erhalten ausländische Arbeitnehmer weniger Kindergeld.

Çocuk parası ile ilgili mevzuat yeniden düzenlendi. Buna göre, Almanya dışında yaşayan çocukları için yabancı işçilere verilen çocuk parası azaltıldı.

1978 Erstmals spricht eine Ausländerbeauftragte der Bundesrepublik nicht mehr von „Gastarbeitern“, sondern von „Einwanderern“.

Federal Almanya'daki bir Yabancılar Sorumlusu ilk kez "misafir işçi" yerine "göçmen" kelimesini telaffuz etti.

1980 Beitrittsgesuch der Türkei zur EG.

Türkiye, Avrupa Topluluğu'na tam üyelik için başvuruda bulundu.

12.9.1980 Militärintervention und Auflösung des türkischen Parlaments. Neben Arbeitssuchenden und Familienangehörigen kommen nun 60.000 politische Flüchtlinge als Asylbewerber/innen in die Bundesrepublik.

Türkiye'de ordu yönetime el koydu, parlamento feshedildi. Çalışma amacıyla yada aile birleşmesi yoluyla gelenlerin yanısıra, 60.000 politik göçmen sığınma isteğiyle Almanya'ya geldi.

1981 Der Berliner Senat richtet das Amt der Ausländerbeauftragten ein. Sie soll die Integration und das Miteinander von Deutschen und Ausländern fördern.

Berlin Senatosu, Yabancılar Sorumlusu Dairesi'ni kurdu. Bu dairenin amacı, entegrasyonu desteklemek ve yabancılarla Almanlar'ın birlikte yaşamalarına katkıda bulunmaktı.

8.12.1981 Bundesregierung und Länder beschließen eine Beschränkung des Familienzuzuges: Kinder über 16 Jahren dürfen nicht zu den Eltern in die Bundesrepublik nachziehen.

Federal hükümet ve eyaletler, aile birleşmesi ile ilgili kısıtlamalar getirdi. Bu uygulamayla, 16 yaşın üzerindeki çocukların Almanya'da yaşayan ebeveyninin yanına gelmesi olanağı ortadan kalktı.

22.1.1982 Auf Wunsch des Europäischen Rates und der Kommission werden die Beziehungen der EG zur Türkei eingefroren.

Türkiye ile Avrupa Topluluğu arasındaki ilişkiler, Konsey ve Komisyon isteği doğrultusunda donduruldu.

1982 Die CDU verspricht im Wahlkampf den Rückgang der Arbeitslosigkeit und die Reduzierung der Zahl der in Deutschland lebenden Ausländer.

Hristiyan Demokrat Parti (CDU) seçim kampanyasında, işsizlik oranını aşağıya indirme ve Almanya'da yaşayan yabancıların sayısını azaltma vaatlerinde bulundu.

28.11.1983 Das Gesetz zur Förderung der Rückkehrbereitschaft von Ausländern wird beschlossen. Rückkehrern wird eine Starthilfe von 10.500 DM sowie 1.500 DM pro Kind angeboten. 100.333 kehren in die Türkei zurück.

Yabancıları Kesin Dönüş Özendirme Yasası yürürlüğe girdi. Bu yasayla, kesin dönüş yapanlara 10.500 DM ve ayrıca çocuk başına 1.500 DM ödenecekti. 100.333 kişi bu yasa kapsamında Türkiye'ye kesin dönüş yaptı.

1985 Günther Wallraff veröffentlicht sein Buch „Ganz Unten“. Die türkische Ausgabe erscheint kurz danach.

Günther Wallraff "Ganz Unten" kitabını yayınladı. Kitabın Türkçe çevirisi de kısa bir süre sonra "En Alttakiler" adıyla yayınlandı.

14.4.1987 Beitrittsgesuch der Türkei auf Vollmitgliedschaft in der EG.

Türkiye, AT'ye tam üyelik için başvuruda bulundu.

1989 Die ausländerfeindliche Stimmung in Deutschland nimmt zu. In Berlin schaffen die Republikaner mit einem ausländerfeindlichen Programm erstmals den Einzug ins Abgeordnetenhaus.

Almanya'daki yabancı düşmanı yaklaşımkar tırmanışta. Berlin'deki seçimlerde Cumhuriyetçiler, yabancı düşmanlığını körükleyen parti programıyla Eyalet Parlamentosu'na girmeyi başardı.

9.11.1989 Öffnung der Berliner Mauer.

Berlin Duvarı yıkıldı.

5.2.1990 Ablehnung des türkischen Antrags auf Vollmitgliedschaft durch den EG-Ministerrat.

AT Bakanlar Konseyi Türkiye'nin tam üyelik başvurusunu reddetti.

3.10.1990 Wiedervereinigung Deutschlands

İki Almanya Devleti birleşti.

1.1.1991 Das Ausländergesetz tritt in Kraft. Während das Gesetz von 1965 den Bundesländern einen breiten Ermessensspielraum bei der Bewilligung der Aufenthaltserlaubnis einräumt, sieht das neue Gesetz bundeseinheitliche Regelungen vor. Von Kritikern wird dieses Gesetz als Ausgrenzungsgesetz bezeichnet.

Yeni Yabancılar Yasası yürürlüğe girdi. Oturma izni verilmesi konusunda eyaletlerin ilgili makamlarına geniş ölçüde esneklik tanıyan eski yasanın aksine, yeni yasayla tüm ülke için

bağlayıcı hükümler getirildi. Yasayı eleştirenler, bu yasayla Almanya'nın "kendini dış dünyadan soyutladığı" görüşünü ileri sürdü.

20.6.1991 Berlin wird Hauptstadt der Bundesrepublik. Der Deutsche Bundestag beschließt die Verlegung seines Sitzes nach Berlin.

Berlin Almanya'nın başkenti oldu. Federal Parlamento'nun, Berlin'e taşınması kararlaştırıldı.

7.2.1992 Unterzeichnung des Vertrages über die Europäische Union in Maastricht.

Avrupa Birliği Antlaşması Maastricht'te imzalandı.

1992 Rassistisch motivierte Gewalttaten nehmen in Deutschland zu. In Mölln kommen bei einem Brandanschlag fünf Türkeistämmige Frauen und Mädchen ums Leben.

Almanya'da ırkçı saldırılar tırmanışta. Mölln kentindeki bir kundaklamalı saldırıda Türkiye kökenli beş kadın ve genç kız yaşamını kaybetti.

1996 2 Mio. Migrant/innen leben in der Bundesrepublik.

Federal Almanya'da 2 milyon Türkiye kökenli göçmenin yaşadığı açıklandı.

14.2.1997 Der Europäische Rat nimmt die Türkei nicht als Beitrittskandidaten auf. Die Türkei friert die Beziehungen zu EU ein.

Avrupa Konseyi, Türkiye'nin aday ülkeler arasına alınmasına karşı çıktı. Bunun üzerine Türkiye, Avrupa Birliği ile ilişkilerini dondurdu.

15.1.1997 Einführung der Visumpflicht für Kinder unter 16 Jahren aus der Türkei.

Türkiye'den gelecek 16 yaşından küçük çocuklar için vize zorunluğu koyuldu.

6.9.1999 Der Hauptstadttumzug ist abgeschlossen. Das Parlament nimmt seine Arbeit in Berlin auf.

Başkentin Berlin'e taşınma işleri tamamlandı. Parlamento, Berlin'de çalışmaya başladı.

1.1.2000 Das neue Staatsbürgerschaftsrecht tritt in Kraft. Damit gibt es ein Recht auf Einbürgerung für Personen, die seit acht Jahren in Deutschland leben, ihren Lebensunterhalt selbst bestreiten und über ausreichende Deutschkenntnisse verfügen. Neben dem alten Abstammungsprinzip tritt nun ein „Geburtsrecht“ in Kraft. Kinder, von denen ein Elternteil mindestens acht Jahre dauerhaft in Deutschland lebt, sind mit der Geburt automatisch Deutsche, erhalten aber auch die Staatsbürgerschaft der Eltern. Bis zum 23. Lebensjahr müssen sich diese Kinder für eine der beiden Staatsbürgerschaften entscheiden.

Yeni vatandaşlık mevzuatı yürürlüğe girdi. Buna göre, sekiz yılı aşkın süredir Almanya'da yaşayan, geçimini sağlayabilen ve yeterli derecede Almanca bilgisine sahip kişilere Alman vatandaşlığına geçme hakkı tanındı. Şimdiye kadar geçerli olan "kan bağı" prensibinin yanısıra, "doğum" prensibi de vatandaşlık hakkına sahip olmak için yeterli sayıldı. Bu uygulamayla, anne ve babadan en az biri sekiz yılı aşkın süredir kesintisiz olarak Almanya'da yaşayan çocuklar, doğdukları andan itibaren Alman vatandaşı sayılmakla birlikte anne ve babalarının taabiyetini de koruyacaklar. Ancak en geç 23 yaşına kadar bu iki taabiyetten birini seçmek zorunda kalacaklar.